

**UCHWAŁA NR XXI/93/2025
RADY GMINY SZCZUTOWO**

z dnia 30 grudnia 2025 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
i Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Szczutowo na lata 2026 - 2029**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2025r., poz. 1153 z późn.zm.) oraz art. 4¹ ust. 1, 2 i 2a ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023r., poz. 2151 z późn. zm.) oraz art. 10 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U z 2023r., poz. 1939 z późn.zm.) uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Szczutowo na lata 2026 - 2029, w brzmieniu określonym w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Szczutowo.

§ 3. Traci moc Uchwała NR XXXVIII/240/2022 Rady Gminy Szczutowo z dnia 29 marca 2022r w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022 - 2025

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2026 roku.

Przewodniczący Rady

mgr inż. Józef Topolewski

*Załącznik do Uchwały Nr XXI/93/2025
Rady Gminy Szczutowo
z dnia 30 grudnia 2025 r.*

**Gminny Program
Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów
Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii
w Gminie Szczutowo na lata 2026 – 2029**

Szczutowo, grudzień 2025 rok

ROZDZIAŁ I

Wprowadzenie

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii jest podstawowym dokumentem określającym zakres i formę realizacji działań związanych z przeciwdziałaniem alkoholizmowi, narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym na terenie Gminy Szczutowo. Program ma na celu tworzenie spójnego systemu działań naprawczych i profilaktycznych zmierzających do zapobiegania powstawaniu nowych problemów alkoholowych i innych uzależnień, oraz zmniejszeniu tych, które aktualnie występują.

W myśl ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 roku, ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 roku oraz Rozporządzenia rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 roku w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021 – 2025 (został przedłużony do końca 2026 roku), program stanowi spis realizacji zadań własnych podejmowanych na terenie gminy na podstawie w/w ustaw. Określa działania w zakresie profilaktyki, promocji zdrowia i minimalizacji szkód związanych z uzależnieniami mieszkańców gminy. Program opracowany jest zgodnie z założeniami w rekomendacjach co do realizowania i finansowania gminnych programów oraz programów zleczanych przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom, a także Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii.

Zadania ujęte w programie finansowane będą z dochodów budżetowych uzyskanych z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych i ze sprzedaży tzw. „małpek” oraz koordynowany będzie przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Pełnomocnika Wójta ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

ROZDZIAŁ II

Podstawowe cele i strategię działania

Rozwiązywanie założonych problemów społecznych (alkoholizm, narkomania, uzależnienia behawioralne), wiąże się z podejmowaniem działań ukierunkowanych zarówno na jednostki, jak i grupy osób. Niezmiennie istotne z tego punktu widzenia jest nie tylko zapobieganie i rozwiązywanie problemów społecznych, ale również minimalizowanie ich skutków oraz odpowiednie edukowanie, uświadamianie, wskazywanie alternatywnych sposobów spędzania czasu wolnego, radzenia sobie z sytuacjami trudnymi, konfliktami i szeroko rozumiane wsparcie.

W przypadku rozwiązywania problemów związanych z alkoholem i innymi używkami można wyróżnić podstawowe rodzaje profilaktyki różniące się zasięgiem działania:

- profilaktyka uniwersalna – ukierunkowana na całe populacje. Ma na celu przeciwdziałanie inicjacji w zakresie zachowań ryzykownych poprzez dostarczenie odpowiedniej informacji oraz wzmacnianie czynników chroniących i redukcję czynników ryzyka. Są to działania adresowane do całych grup bez względu na stopień indywidualnego ryzyka. Profilaktykę uniwersalną realizuje się poprzez programy profilaktyczne w placówkach kulturalno – oświatowych skierowane do uczniów i ich rodziców.
- profilaktyka selektywna – ukierunkowana na jednostki i grupy zwiększonego ryzyka. Ma na celu zapobieganie, ograniczenie lub zaprzestanie podejmowania przez jednostkę

zachowań ryzykownych. Są to działania profilaktyczne adresowane do jednostek lub grup, które ze względu na swoją sytuację społeczną, rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są narażone na większe od przeciętnego ryzyka występowania problemów wynikających ze stosowania substancji psychoaktywnych, uzależnień behawioralnych lub innych zaburzeń zdrowia psychicznego.

- Profilaktyka wskazująca – adresowana do grupy lub osób, które demonstrują wczesne symptomy problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, ale nie spełniają kryteriów diagnostycznych picia szkodliwego lub uzależnienia, redukcja szkód.

Główne cele Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

Celem głównym jest ograniczenie szkód zdrowotnych i społecznych skutków, wynikających z nadużywania napojów alkoholowych, używania innych substancji psychospołecznych, uzależnień behawioralnych oraz przemocy w rodzinie, poprzez podnoszenie poziomu wiedzy, świadomości mieszkańców Gminy Szczutowo oraz prowadzenie skoordynowanych działań profilaktycznych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych.

Narodowy Program Zdrowia na lata 2021 – 2025 jest podstawowym dokumentem polityki zdrowia publicznego wyznaczającym cel strategiczny i cele operacyjne oraz najważniejsze zadania do realizacji na rzecz zwiększenia liczby lat przeżytych w zdrowiu oraz zmniejszenia społecznych nierówności w tym zakresie. Opiera się na współdziałaniu wielu podmiotów m.in. administracji rządowej, jednostek samorządu terytorialnego, zakładów leczniczych, organizacji pozarządowych. W niniejszym programie wykorzystano zapisy Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021 – 2025, przyjętego Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021r., w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021 – 2025 (Dz. U. z 2021 poz. 642).

Zadania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

Zadanie 1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków.

1. Zakup czasopism, materiałów, broszur, plakatów specjalistycznych będących cennymi narzędziami zwiększenia kompetencji osób zaangażowanych w rozwiązywanie problemów uzależnień w ramach edukacji zdrowotnej o której mowa w Narodowym Planie Zdrowia.
2. Podawanie do publicznej wiadomości wykazu placówek zajmujących się leczeniem i profilaktyką.
3. Kontynuowanie działalności Punktu Konsultacyjno - Informacyjnego dostępnego dla osób uzależnionych, członków ich rodzin oraz osób doznających i stosujących przemoc w ramach poszerzenia i podnoszenia jakości oferty pomocy psychologicznej,
4. Prowadzenie rozmów motywacyjno – interwencyjnych z osobami mającymi problem z uzależnieniem.
5. Kierowanie na terapię osób uzależnionych i współuzależnionych.

Zadanie 2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

Do zadań Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w ramach

działań wynikających z instytucji prawnej zobowiązania do leczenia należy:

1. Przyjęcie zgłoszenia o przypadku wystąpienia nadużywania alkoholu, narkotyków;
2. Wezwanie na rozmowę osoby, co do której wpłynęło zgłoszenie;
3. Skierowanie osoby na badania przez biegłych, w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia i wskazania rodzaju zakładu leczniczego;
4. Kierowanie do Sądu wniosków o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu.
5. Współpraca z Gminnym Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.
6. Podejmowanie wspólnych działań służb i instytucji stosujących procedury „Niebieskiej karty”.
7. Dofinansowanie grup wsparcia osób uzależnionych oraz ich rodzin.

Zadanie 3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży.

1. Dofinansowanie pozalekcyjnych zajęć sportowych, zawierających programy profilaktyczno – edukacyjne ukierunkowane na problemy alkoholowe, narkomanii oraz uzależnień behawioralnych w ramach poszerzenia i podnoszenia jakości oferty opiekuńczo – wychowawczej dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym.
2. Dofinansowanie wypoczynku letniego z programem profilaktycznym dla dzieci i młodzieży w zakresie organizacji różnych form zagospodarowania czasu wolnego, promujących zdrowy i aktywny styl życia w ramach profilaktyki uzależnień.
3. Wsparcie placówek oświatowych w ramach poszerzenia i udoskonalenia oferty realizacji programów profilaktycznych, inicjowanie i wspieranie nowatorskich programów profilaktycznych z zakresu problematyki alkoholowej, narkomanii oraz uzależnień behawioralnych, organizowanie warsztatów profilaktycznych itp.
4. Współorganizowanie i wspomaganie imprez kulturalnych, rekreacyjnych, sportowych oraz kampanii promujących zdrowy styl życia, łączących profilaktykę z aktywnością sportową.
5. Prowadzenie działań informacyjno – edukacyjnych dla personelu i właścicieli punktów sprzedaży napojów alkoholowych

Zadanie 4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

1. Kontynuowanie działalności Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, która między innymi: podejmuje czynności interwencyjno – motywujące wobec osób uzależnionych, podejmuje czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego, terapii, monitoruje sytuację osób nadużywających alkohol.
2. Finansowanie szkoleń (wraz z kosztami dojazdu) zwiększających kompetencje zawodowe członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w ramach edukacji kadr.
3. Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego, w szczególności finansowanie badań przeprowadzonych przez biegłych sądowych, opłat sądowych i innych opłat z tymi czynnościami związanymi.
4. Wspieranie działalności abstynencji oraz zdrowego stylu życia wśród osób uzależnionych i ich rodzin w ramach redukcji szkód, rehabilitacji i reintegracji

- społecznej np. grup AA.
5. Współpraca z GOPS, szkołami, służbą zdrowia.
 6. Organizowanie programów profilaktycznych, warsztatów profilaktycznych w szkołach, zawodów sportowych, wyjazdów dla uczniów.

ROZDZIAŁ III

Finansowanie programu

Źródło finansowania zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w gminie Szczutowo stanowią będą dochody gminy pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, wniesione przez podmioty gospodarcze (zgodnie z art. 18¹ ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz z tzw. "podatek od małpek").

Poza realizacją zadań określonych w Programie wyżej wymienione środki wydatkowane będą za wykonywanie zadań określonych w ustawie na wynagrodzenia członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych za udział w posiedzeniu komisji w wysokości 10% miesięcznego, minimalnego wynagrodzenia za pracę ustalonego na podstawie art. 2 ust. 5 ustawy z dnia 10 października 2002 roku o minimalnym wynagrodzeniu za pracę, pomniejszone o należne składki i 13% miesięcznego, minimalnego wynagrodzenia za pracę ustalonego na podstawie art. 2 ust. 5 ustawy z dnia 10 października 2002 roku o minimalnym wynagrodzeniu za pracę dla Pełnomocnika Wójta ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych za realizację poniższych zadań:

- 1) Uczestnictwo w pracach Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- 1) Prowadzenie zbiorów aktów prawa miejscowego oraz przepisów związanych z profilaktyką uzależnień;
- 2) Prowadzenie dokumentacji związanej z pracą Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w szczególności:
 - a) z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych (wnioski o podjęcie leczenia odwykowego, wezwania na GKRPA, skierowania na badania przez biegłych sądowych, wnioski do Sądu o zastosowanie leczenia odwykowego, bieżąca współpraca z Prokuraturą Rejonową, Policją itp.);
 - b) występowania przed Sądem jako strona z wniosku GKRPA,
 - c) z zakresu wydania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych (postanowienia o zgodności punktów sprzedaży z przepisami prawa miejscowego),
- 4) Prowadzenie spraw dotyczących sprzedaży napojów alkoholowych, w szczególności dotyczące:
 - a) wydawania i cofania zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych stałych i jednorazowych,
 - a) przyjmowania i kontroli oświadczeń o wartości sprzedaży napojów alkoholowych,
 - b) bieżącej kontroli wpłat opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych,
 - c) szkoleń w przedmiocie sprzedaży napojów alkoholowych,
- 5) Nadzorowanie prawidłowości realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych poprzez:
 - a) prowadzenie dokumentacji zadań określonych w Programie,
 - a) rozliczania merytorycznego i finansowego zleconych zadań,

- b) składanie Radzie Gminy sprawozdań z realizacji Programu,
- c) Składanie sprawozdań do Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom.

Realizatorzy Programu

Realizatorami programu są:

- Pełnomocnik Wójta ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Urząd Gminy Szczutowo,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Placówki oświatowe,
- osoby prowadzące działalność w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym oraz sportu, rekreacji i kultury,
- grupy „AA”

Adresatami są:

- dzieci i młodzież szkolna,
- osoby uzależnione od alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych,
- osoby z uzależnieniami behawioralnymi,
- członkowie rodzin osób uzależnionych,
- osoby pijące alkohol szkodliwie bądź ryzykownie,
- osoby podtrzymujące i promujące abstynencję,
- sprzedawcy napojów alkoholowych.

Koordinator Programu

Koordinację realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii jest Pełnomocnik Wójta ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

UZASADNIENIE

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2026 – 2029, który stanowi załącznik do niniejszej uchwały jest kontynuacją działań realizowanych w latach poprzednich. Określa zadania własne gminy wynikające z art. 4¹ ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz art. 10 ust 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii. Niniejszy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowy i Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Szczutowo sporządzony został na okres 4 lat tj. na lata 2026-2029 i określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki i przeciwdziałania problemom alkoholowym, narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym w celu minimalizacji szkód społecznych